

ธุรกิจครอบครัวในตลาดหุ้นไทย

จัดทำโดย

สุมิตรา ตั้งสมวรวงษ์

ฝ่ายวิจัย ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

Key Findings:

จากการศึกษาฐานข้อมูลบริษัทจดทะเบียนที่จัดเป็น “ธุรกิจครอบครัว” (family business) จากบริษัทจดทะเบียนทั้งหมดในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ (ตลาดหุ้นไทย) ณ สิ้นเดือนมิถุนายน 2568 จำนวน 850 บริษัท พบว่า

- 646 บริษัท จาก 850 บริษัท หรือ 76% ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหุ้นไทยที่ทำการศึกษา จัดเป็น “ธุรกิจครอบครัว” ซึ่งมีมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาดรวมคิดเป็น 50% ของมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาดรวมทั้งตลาด
- บริษัทจดทะเบียนที่จัดเป็นธุรกิจครอบครัวกระจายตัวในทุกหมวดธุรกิจ ส่วนใหญ่อยู่ในหมวดอาหารและเครื่องดื่ม หมวดพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ หมวดพลังงานและสาธารณูปโภค หมวดพาณิชย์ หมวดเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หมวดการแพทย์ และในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ (กลุ่มบริการ กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม และกลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง)
- ธุรกิจครอบครัวใช้กลไกตลาดหุ้นไทยในการระดมทุนเพื่อขยายกิจการอย่างต่อเนื่อง โดยพบว่า 84% ของบริษัทจดทะเบียนที่เข้าซื้อขายในช่วงปี 2558 ถึงสิ้นเดือนมิถุนายน 2568 เป็นธุรกิจครอบครัว
  - ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา (ปี 2558 - 2567) ธุรกิจครอบครัวอาศัยกลไกจากการระดมทุนในตลาดหุ้นไทยเป็นแหล่งเงินทุนเพื่อขยายกิจการ โดย 264 บริษัทระดมทุนผ่านการเสนอขายหลักทรัพย์ต่อประชาชนครั้งแรก ด้วยมูลค่าระดมทุนครั้งแรกรวมกว่า 482,190 ล้านบาท หรือ 77% ของมูลค่า IPO ทั้งหมด
  - ในช่วงเวลาเดียวกัน บริษัทจดทะเบียนที่จัดเป็นธุรกิจครอบครัวที่จดทะเบียนซื้อขายในตลาดหุ้นไทยระดมทุนในตลาดรอง 108 บริษัท 410 ครั้ง ด้วยมูลค่าระดมทุนในตลาดรองรวมกว่า 351,131 ล้านบาท
- ในปี 2567 บริษัทจดทะเบียนที่จัดเป็นธุรกิจครอบครัวมีรายได้รวมสูงถึง 9 ล้านล้านบาท คิดเป็น 48.5% ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ และรวมจ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลกว่า 126,035 ล้านบาท คิดเป็น 16.4% ของภาษีเงินได้นิติบุคคลทั้งระบบที่กรมสรรพากรจัดเก็บในปี 2567
- บริษัทจดทะเบียนที่เป็นธุรกิจครอบครัวมีบทบาทสำคัญต่อการจ้างงานในประเทศ โดยในปี 2567 บริษัทจดทะเบียนที่จัดเป็นธุรกิจครอบครัว 642 บริษัท มีพนักงานรวม 1.48 ล้านคน เพิ่มขึ้น 1.8% จากปี 2566 โดยเฉพาะในกลุ่มเกษตรและอาหาร กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค และกลุ่มบริการ ที่มีการจ้างพนักงานในสัดส่วนที่มากกว่า 80% ของจำนวนพนักงานทั้งหมดในกลุ่มอุตสาหกรรมนั้นๆ

Disclaimers:

ข้อมูลที่ปรากฏในเอกสารฉบับนี้ จัดทำขึ้นบนพื้นฐานของข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความรู้และแนวคิดแก่ผู้อ่าน มิใช่การให้คำแนะนำด้านการลงทุน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมิได้ให้การรับรองในความถูกต้องของข้อมูล และไม่รับผิดชอบต่อความเสียหายใดๆ ที่เกิดขึ้น อันเนื่องจากการนำข้อมูลไปใช้ส่วนตัวส่วนหนึ่งหรือทั้งหมดไปใช้อ้างอิง หรือเผยแพร่ไว้ในลักษณะใด นอกจากนี้ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ขอสงวนสิทธิ์ในการเปลี่ยนแปลง แก้ไข เพิ่มเติมข้อมูลไม่ว่าส่วนใดส่วนหนึ่งหรือทั้งหมดตามหลักเกณฑ์ที่เห็นสมควร ทั้งนี้ ความเห็นที่ปรากฏในรายงานฉบับนี้เป็นความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียน ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับความเห็นของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

76% ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหุ้นไทยที่จัดเป็นธุรกิจครอบครัว มีมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด คิดเป็น 50% ของมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาดรวมทั้งตลาด (total market capitalization) โดยกระจายตัวในทั้ง SET และ mai และในทุกหมวดธุรกิจ

ในการศึกษานี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับธุรกิจครอบครัว (Family Business) ของบริษัทจดทะเบียน (บจ.) ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ (ตลาดหุ้นไทย) จากข้อมูลรายชื่อผู้ถือหุ้นของบริษัทจดทะเบียนแต่ละบริษัทที่มีการปิดสมุดทะเบียนล่าสุดที่เกิดขึ้นในช่วงเดือนมกราคม - มิถุนายน 2568¹ จำนวน 850 บริษัท ซึ่งพบว่า **646 บริษัท หรือ 76% ของบริษัทจดทะเบียนทั้งหมดในตลาดหุ้นไทยจัดเป็น “ธุรกิจครอบครัว”** ตามคำนิยามธุรกิจครอบครัวในการศึกษานี้² (ภาพที่ 1) โดยบริษัทจดทะเบียนกลุ่มนี้มีมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาดรวมสูงถึง **50% ของมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด (total market capitalization)**

ภาพที่ 1 นิยามของธุรกิจครอบครัว ปี 2568 สำหรับบริษัทจดทะเบียนในตลาดหุ้นไทย

นิยามของ “ธุรกิจครอบครัว” (Family business)

พิจารณาตามลำดับขั้น ดังนี้

- คนในตระกูลถือครองหุ้นรวมกันมากกว่า 20% ของจำนวนหุ้นจดทะเบียน
- คนในตระกูลมีอำนาจบริหารจัดการ
- คนในตระกูลจัดตั้งบริษัท และบริษัทนั้นถือครองหุ้นมากกว่า 25% ของจำนวนหุ้นจดทะเบียน
- คนในตระกูลจัดตั้งบริษัท และบริษัทถือครองหุ้นมากกว่า 25% ของจำนวนหุ้นจดทะเบียน และไปถือครองหุ้นอื่นต่อ (บริษัทในเครือ)
- บริษัทจดทะเบียน ที่เป็นบริษัทในเครือหรือบริษัทย่อยของบริษัทจดทะเบียนที่จัดเป็นธุรกิจครอบครัว ตาม 4 รายการข้างต้น

ทั้งนี้ การนับจำนวนหุ้นที่ถือครอง จะพิจารณารวมการถือครองหุ้นทางอ้อม ผ่าน pyramid shareholding structure* ด้วย โดยใช้ฐานข้อมูลจากระบบ Corpus X ของบริษัท บิซิเนส ออนไลน์ จำกัด (มหาชน)

* pyramid shareholding structure หมายถึง การถือครองกิจการของผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ผ่านบริษัทหนึ่งไปยังอีกบริษัทหนึ่งเป็นขั้นๆ ในแนวดิ่ง

รวม 646 บริษัท จาก 850 บริษัท จัดเป็นธุรกิจครอบครัวตามคำนิยามข้างต้น

ที่มา: SET Research ฝ่ายวิจัย ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

บริษัทจดทะเบียนที่จัดเป็นธุรกิจครอบครัว ส่วนใหญ่จดทะเบียนซื้อขายใน SET ซึ่งมีทั้งบริษัทขนาดใหญ่และเล็ก และมีส่วนสำคัญในการเป็นองค์ประกอบดัชนีต่าง ๆ ของตลาดหลักทรัพย์ฯ

จากที่พิจารณาโครงสร้างการถือครองหุ้นของบริษัทจดทะเบียนที่จัดเป็นธุรกิจครอบครัว พบว่า สมาชิกครอบครัวถือหุ้นทั้งทางตรงและทางอ้อมผ่านนิติบุคคลต่างๆ อาทิ ห้างหุ้นส่วน บริษัทจำกัด บริษัทมหาชน และกองทุน เป็นต้น โดยส่วนใหญ่จดทะเบียนใน SET และเป็นองค์ประกอบสำคัญของดัชนีต่างๆ ในตลาดหลักทรัพย์ฯ (ตารางที่ 1 และตารางที่ 2)

¹ พิจารณาจากข้อมูลบริษัทจดทะเบียนทั้งหมด ณ สิ้นเดือนมิถุนายน 2568 โดยใช้ข้อมูลการปิดสมุดทะเบียนล่าสุด (มกราคม-มิถุนายน 2568) ที่เปิดเผยใน SETSMART หากผู้ถือหุ้นเป็นนิติบุคคล จะวิเคราะห์เชิงลึกจากข้อมูลผู้ถือหุ้นในระบบ Corpus X ของบริษัท บิซิเนส ออนไลน์ จำกัด (มหาชน) ย้อนไปจนถึงผู้ถือหุ้นที่เป็นบุคคลธรรมดา

² ปรับคำนิยามเพิ่มเติม เนื่องจากพบว่ามีหลายตระกูลร่วมก่อตั้งและดำเนินธุรกิจด้วยกัน ทั้งแบบเครือญาติ เพื่อร่วมงาน และความเชื่อมโยงผ่านการแต่งงาน และการรวบรวมข้อมูลการถือครองหุ้นทางอ้อม ทำให้จำนวนบริษัทจดทะเบียนที่จัดเป็นธุรกิจครอบครัวเพิ่มขึ้นจาก SET Note ฉบับที่ 9/2567

ตารางที่ 1 จำนวนบริษัทจดทะเบียนที่จัดเป็นธุรกิจครอบครัวในตลาดหุ้นไทย จำแนกตามตลาดและดัชนี³

(หน่วย: บริษัท)

	จำนวนบริษัทจดทะเบียน ที่จัดเป็นธุรกิจครอบครัว	จำนวนบริษัทจดทะเบียนทั้งหมด ในแต่ละกลุ่มตลาด / ดัชนี	% ต่อ จำนวนบริษัทจดทะเบียนทั้งหมด ในแต่ละกลุ่มตลาด / ดัชนี
SET	473	629	75.2
SET50	26	50	52.0
SET51-100	40	50	80.0
sSET	83	118	70.3
ที่เหลือใน SET	324	411	78.9
mai	172	220	78.8
รวม	646	850	76.0

ที่มา: SET Research ฝ่ายวิจัย ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ตารางที่ 2 จำนวนบริษัทจดทะเบียนที่จัดเป็นธุรกิจครอบครัวในตลาดหุ้น จำแนกตามองค์ประกอบดัชนี⁴

(หน่วย: บริษัท)

ดัชนี	จำนวนบริษัทจดทะเบียน ที่จัดเป็นธุรกิจครอบครัว	จำนวนบริษัทจดทะเบียนทั้งหมด ในแต่ละดัชนี	% บจ. ทั้งหมดในดัชนี
SETHD (SET High Dividend)	18	30	60.0
SETCLMV	40	59	67.8
SETWB (SET Well-being)	25	30	83.3
SETESG	79	109	72.5

ที่มา: SET Research ฝ่ายวิจัย ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

และหากพิจารณาตามรายชื่อหลักทรัพย์ที่เป็นองค์ประกอบดัชนีต่างๆ ตามตารางที่ 2 พบว่า บริษัทจดทะเบียนที่จัดเป็นธุรกิจครอบครัวอยู่ในทุกดัชนี และจำนวนบริษัทที่เป็นธุรกิจครอบครัวมีสัดส่วนสูงกว่า 60% ของทุกดัชนี

บริษัทจดทะเบียนที่จัดเป็นธุรกิจครอบครัวกระจายตัวอยู่ในทุกหมวดธุรกิจ ส่วนใหญ่อยู่ในหมวดอาหารและเครื่องดื่ม หมวดพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ หมวดพลังงานและสาธารณูปโภค หมวดพาณิชย์ หมวดเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หมวดการแพทย์ และในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ (กลุ่มบริการ กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม และกลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง)

บริษัทจดทะเบียนที่จัดเป็นธุรกิจครอบครัวส่วนใหญ่พัฒนามาจากธุรกิจดั้งเดิมของตระกูลหรือเป็นธุรกิจจัดตั้งใหม่ในฐานะผู้ร่วมก่อตั้งธุรกิจและกระจายตัวอยู่ในทุกหมวดธุรกิจ โดยเฉพาะในหมวดอาหารและเครื่องดื่ม หมวดพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ หมวดพลังงานและสาธารณูปโภค หมวดพาณิชย์ หมวดเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หมวดการแพทย์ หมวดบริการรับเหมาก่อสร้าง และในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ (กลุ่มบริการ กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม และกลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง) ตามตารางที่ 3

³ รายชื่อหลักทรัพย์ที่เป็นองค์ประกอบดัชนีสำหรับช่วงครึ่งหลังของปี 2568 ที่ประกาศล่าสุดของแต่ละดัชนี (ข้อมูล ณ 18 สิงหาคม 2568) โดย SET51-100 คือ หลักทรัพย์ในองค์ประกอบ SET100 ที่ไม่ได้เป็นองค์ประกอบ SET50

⁴ รายชื่อหลักทรัพย์ที่เป็นองค์ประกอบดัชนีสำหรับช่วงครึ่งหลังของปี 2568 ที่ประกาศล่าสุดของแต่ละดัชนี (ข้อมูล ณ 18 สิงหาคม 2568)

ตารางที่ 3 จำนวนบริษัทที่จัดเป็นธุรกิจครอบครัวเมื่อเทียบกับบริษัทจดทะเบียนในตลาด

(หน่วย: บริษัท)

ตลาด / หมวดธุรกิจ	บริษัทจดทะเบียน ที่จัดเป็น ธุรกิจครอบครัว	บริษัทจดทะเบียน ที่ไม่จัดเป็น ธุรกิจครอบครัว	จำนวน บริษัทจดทะเบียน ทั้งหมดในหมวดธุรกิจ	%บริษัทจดทะเบียน ที่เป็นธุรกิจครอบครัว ต่อบริษัททั้งหมด
บริษัทจดทะเบียนใน SET	473	156	629	75.2
อาหารและเครื่องดื่ม	53	4	57	93.0
พัฒนาอสังหาริมทรัพย์	52	9	61	85.2
พลังงานและสาธารณูปโภค	30	27	57	52.6
พาณิชย์	30	3	33	90.9
เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	24	11	35	68.6
การแพทย์	23	5	28	82.1
บริการรับเหมาก่อสร้าง	22	10	32	68.8
เงินทุนและหลักทรัพย์	20	21	41	48.8
ขนส่งและโลจิสติกส์	20	6	26	76.9
สื่อและสิ่งพิมพ์	19	3	22	86.4
วัสดุอุตสาหกรรมและเครื่องจักร	18	2	20	90.0
วัสดุก่อสร้าง	18	3	21	85.7
ของใช้ส่วนตัวและเวชภัณฑ์	17	0	17	100.0
บรรจุภัณฑ์	17	4	21	81.0
แฟชั่น	16	2	18	88.9
เหล็ก และ ผลิตภัณฑ์โลหะ	15	7	22	68.2
ยานยนต์	14	6	20	70.0
ประกันภัยและประกันชีวิต	12	5	17	70.6
ธุรกิจการเกษตร	11	2	13	84.6
การท่องเที่ยวและสันทนาการ	11	5	16	68.8
ปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์	10	3	13	76.9
ของใช้ในครัวเรือนและสำนักงาน	8	4	12	66.7
ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์	5	3	8	62.5
ธนาคาร	5	7	12	41.7
บริการเฉพาะกิจ	2	4	6	33.3
กระดาษและวัสดุการพิมพ์	1	0	1	100.0
mai	173	48	221	78.3
บริการ	46	15	61	75.4
สินค้าอุตสาหกรรม	37	10	47	78.7
อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	33	4	37	89.2
สินค้าอุปโภคบริโภค	17	2	19	89.5
เทคโนโลยี	16	8	24	66.7
เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	9	3	12	75.0
ทรัพยากร	8	3	11	72.7
ธุรกิจการเงิน	7	3	10	70.0
รวม	646	204	850	76.0

ที่มา: SET Research ฝ่ายวิจัย ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

เมื่อพิจารณาสัดส่วนธุรกิจครอบครัวในแต่ละหมวดธุรกิจ พบว่า 12 หมวดธุรกิจมีสัดส่วนธุรกิจครอบครัวมากกว่า 80% ได้แก่ หมวดอาหารและเครื่องดื่ม หมวดพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ หมวดพาณิชย์ หมวดการแพทย์ หมวดสื่อและสิ่งพิมพ์ หมวดวัสดุอุตสาหกรรมและเครื่องจักร หมวดวัสดุก่อสร้าง หมวดของใช้ส่วนตัวและเวชภัณฑ์ หมวดบรรจุกภัณฑ์ หมวดแฟชั่น หมวดธุรกิจการเกษตร และหมวดกระดาษและวัสดุสิ่งพิมพ์

บริษัทจดทะเบียนที่จัดเป็นธุรกิจครอบครัวดำเนินการกิจการโดยอาศัยเงินทุนส่วนตัวและเงินทุนจากตลาดเงิน ก่อนเข้าจดทะเบียนซื้อขายในตลาด ซึ่งมีอายุกิจการโดยเฉลี่ย 36 ปี นับจากก่อตั้งกิจการ และมีอายุกิจการเฉลี่ย 19 ปี ก่อนจดทะเบียน

เมื่อพิจารณาความยั่งยืนของกิจการ จากอายุกิจการนับตั้งแต่ก่อตั้งจนถึงปัจจุบัน⁵ (ปี 2568) ของบริษัทจดทะเบียนที่จัดเป็นธุรกิจครอบครัวตามการศึกษานี้ พบว่า มีอายุเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณ 36 ปี โดยบริษัทจดทะเบียนที่มีอายุนับตั้งแต่ก่อตั้งจนถึงปัจจุบันมีอายุกิจการยาวนานที่สุดนานถึง 149 ปี หรือประมาณ 3 เท่าของอายุของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตามตารางที่ 4

ตารางที่ 4 อายุกิจการของบริษัทจดทะเบียนที่จัดเป็นธุรกิจครอบครัว

อายุกิจการ	SET	mai
อายุน้อยที่สุด	7	5
อายุเฉลี่ย	39	27
อายุมากที่สุด	149	64

ที่มา: SET Research ฝ่ายวิจัย ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ตารางที่ 5 อายุกิจการ ณ ปีที่จดทะเบียนซื้อขาย (นับตั้งแต่ปีก่อตั้งถึงปีที่เข้าจดทะเบียนซื้อขาย)

อายุกิจการ	SET	mai
อายุเฉลี่ย	19	19
อายุมากที่สุด	118	59

ที่มา: SET Research ฝ่ายวิจัย ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

เมื่อพิจารณากิจการ ณ ปีที่จดทะเบียนซื้อขายในตลาดหุ้นไทย พบว่า ธุรกิจครอบครัว ณ ปีที่จดทะเบียนในตลาดหุ้นไทยมีอายุเฉลี่ย 19 ปี แสดงว่า ธุรกิจครอบครัวดำเนินการต่อเนื่องด้วยเงินทุนส่วนตัวและสินเชื่อก่อนเข้าตลาดทุนเพื่อขยายกิจการ บางบริษัทมีอายุมากเมื่อจดทะเบียน เนื่องจาก 1) ประกอบธุรกิจก่อนการก่อตั้งตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในปี 2518 หรือเมื่อ 50 ที่ผ่านมา และ 2) ใช้เวลาปรับตัวให้เป็นไปตามเกณฑ์การจดทะเบียนซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ โดยบริษัทที่มีอายุมากที่สุดมีอายุ 118 ปี ณ ปีที่จดทะเบียนฯ

ทั้งนี้ ค่าเฉลี่ยอาจต่ำกว่าความเป็นจริง เนื่องจากในช่วง 2 - 3 ปีที่ผ่านมา มีบริษัทจดทะเบียนปรับโครงสร้างองค์กร ควบรวมกิจการ หรือแยกหุ้นเป็นบริษัทใหม่ และมีการเพิกถอนออกจากตลาดหุ้น ส่งผลให้วันก่อตั้งและจดทะเบียนเป็นไปตามบริษัทใหม่ ทำให้อายุสั้นกว่าระยะเวลาดำเนินงานจริง

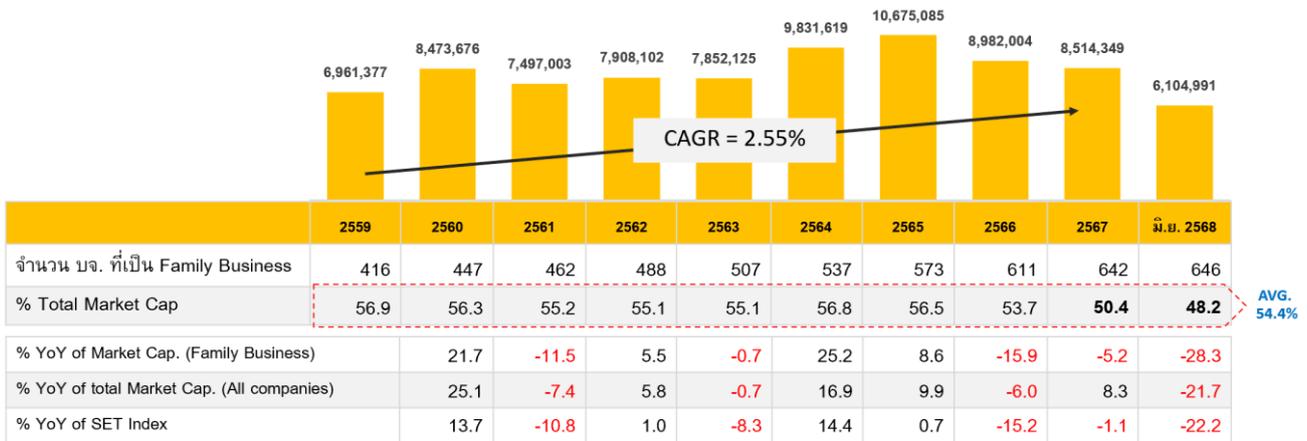
⁵ คำนวณจากปี 2568 หักด้วยปีก่อตั้งกิจการ กรณีเกิดจากการควบรวมกิจการ จะนับจากปีก่อตั้งของบริษัทเดิม (อายุกิจการอาจน้อยกว่าความเป็นจริง เนื่องจากบริษัทส่วนใหญ่ใน SETSMART รายงานปีก่อตั้งตั้งแต่จัดตั้งเป็นบริษัทมหาชน ไม่ใช่ตั้งแต่เริ่มดำเนินธุรกิจ)

บริษัทจดทะเบียนที่จัดเป็นธุรกิจครอบครัวมีมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาดประมาณครึ่งหนึ่งของภาพรวมทั้งตลาด และมีการระดมทุนต่อเนื่องในตลาดหุ้นไทย

ณ สิ้นปี 2567 บริษัทจดทะเบียนที่จัดเป็นธุรกิจครอบครัว 642 บริษัท⁶ มีมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาดรวม 8.51 ล้านล้านบาท คิดเป็น 50.4% ของมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาดรวมทั้งตลาด (total market Capitalization) โดยมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาดในช่วงปี 2561 - 2567 ของบริษัทจดทะเบียนที่จัดเป็นธุรกิจครอบครัวมีอัตราเติบโตเฉลี่ย (Compound Annual Growth Rate) ปีละ 2.55% ตามภาพที่ 2

ภาพที่ 2 มูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาดรวมของบริษัทที่จัดเป็นธุรกิจครอบครัว (หน่วย: ล้านบาท)

ที่มา: SET Research ฝ่ายวิจัย ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ณ สิ้นเดือนมิถุนายน 2568 บริษัทจดทะเบียนที่เป็นธุรกิจครอบครัว 646 บริษัท มีมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาดรวม 6.1 ล้านล้านบาท ลดลง 28.3% จากสิ้นปี 2567 จากการลดลงของราคาหลักทรัพย์เป็นสำคัญ สังเกตได้จาก SET Index ที่ลดลง 22.2% และเมื่อเปรียบเทียบกับขนาดทั้งตลาดรวม ธุรกิจครอบครัวมีสัดส่วนเฉลี่ย 48.2%

ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา ธุรกิจครอบครัวอาศัยกลไกจากการระดมทุนในตลาดหุ้นไทยเป็นแหล่งเงินทุนเพื่อขยายกิจการ โดย 264 บริษัทระดมทุนผ่านการเสนอขายหลักทรัพย์ต่อประชาชนครั้งแรก ด้วยมูลค่าระดมทุนครั้งแรกรวมกว่า 483,190 ล้านบาท หรือ 77.1% ของมูลค่า IPO ทั้งหมด

ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา (ปี 2558 - 2567) มีบริษัทจดทะเบียนระดมทุนผ่านการเสนอขายหลักทรัพย์ต่อประชาชนครั้งแรก (Initial Public Offering: IPO) ในตลาดหุ้นไทยรวมทั้งหมด 315 บริษัท⁷ (ตารางที่ 6) โดย 264 บริษัท จากทั้งหมด 314 บริษัทเป็นธุรกิจครอบครัว คิดเป็น 84.1% ของบริษัทที่ระดมทุนผ่านกิจกรรม IPO ในช่วงเวลาดังกล่าวเป็นธุรกิจครอบครัว หรือ กล่าวอีกทางหนึ่งได้ว่า มีความชัดเจนว่าธุรกิจครอบครัวอาศัยกลไกจากการระดมทุนในตลาดหุ้นไทยเป็นแหล่งเงินทุนเพื่อสร้างโอกาสในการเติบโตของกิจการ

⁶ พิจารณาเฉพาะบริษัทจดทะเบียน ณ สิ้นปี 2567 ที่มีงบการเงินครบถ้วน

⁷ พิจารณาเฉพาะบริษัทจดทะเบียนที่จดทะเบียนเข้าซื้อขายใหม่และระดมทุนผ่านกิจกรรม IPO ไม่รวมบริษัทจดทะเบียนเข้าซื้อขายใหม่อันเกิดจากการควบรวมกิจการ การแลกเปลี่ยนหุ้น หรือกิจกรรมใดๆ ที่ไม่ได้รับระดมทุนกิจกรรม IPO

เมื่อพิจารณามูลค่าการระดมทุนหรือ มูลค่า IPO⁸ ในช่วงเวลาเดียวกัน พบว่า บริษัทจดทะเบียนที่จัดเป็นธุรกิจครอบครัวมีมูลค่าระดมทุนรวมสูงกว่า 483,190 ล้านบาท หรือคิดเป็น 77.1% ของมูลค่า IPO ทั้งหมด ซึ่งมีทิศทางเดียวกับมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด⁹ (Market Cap) ณ วันซื้อขายวันแรกที่มีมูลค่ารวม 2.24 ล้านล้านบาท หรือคิดเป็น 74.7% ของ Market Cap รวมของบริษัทที่ IPO ทั้งหมดในช่วงเวลาดังกล่าว

ตารางที่ 6 ข้อมูลการระดมทุนครั้งแรก ที่เกิดขึ้นในปี 2558 - มิถุนายน 2568
จำแนกตามจำนวนบริษัท มูลค่าระดมทุน และมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด ณ สิ้นวันซื้อขายวันแรก

ปี IPO	ภาพรวมการ IPO ของ บจ. ที่เป็นธุรกิจครอบครัว			ภาพรวมการ IPO รวมทั้งตลาด			เปรียบเทียบ บจ. ที่เป็นธุรกิจครอบครัว ต่อภาพรวม		
	จำนวน บจ. (บริษัท)	มูลค่า IPO (ล้านบาท)	Market Cap. ณ สิ้นวันซื้อขายวันแรก (ล้านบาท)	จำนวน บจ. (บริษัท)	มูลค่า IPO (ล้านบาท)	Market Cap. ณ สิ้นวันซื้อขายวันแรก (ล้านบาท)	% จำนวน บริษัท	% มูลค่า IPO	% Market Cap. ณ สิ้นวันซื้อขายวันแรก
2558	25	24,582	104,132	33	39,912	198,611	75.8	61.6	52.4
2559	19	24,599	109,045	23	32,489	135,436	82.6	75.7	80.5
2560	30	82,664	353,484	37	91,274	408,143	81.1	90.6	86.6
2561	15	25,484	123,336	18	26,481	127,050	83.3	96.2	97.1
2562	25	67,747	306,262	27	72,959	360,116	92.6	92.9	85.0
2563	19	118,670	486,906	26	130,794	550,049	73.1	90.7	88.5
2564	30	27,543	127,439	38	88,660	444,551	78.9	31.1	28.7
2565	35	61,543	379,989	39	84,853	491,844	89.7	72.5	77.3
2566	37	31,783	148,690	40	38,259	173,717	92.5	83.1	85.6
2567	29	18,573	105,429	33	21,043	115,100	87.9	88.3	91.6
รวม	264	483,190	2,244,711	314	626,724	3,004,617	84.1	77.1	74.7
6M2568	4	730	2,594	5	1,150	4,214	80.0	63.5	61.6
2558 - 6M2568	268	483,920	2,247,305	319	627,874	3,008,832	84.0	77.1	74.7

ที่มา: SET Research ฝ่ายวิจัย ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

นอกจากนี้ยังพบว่า ในช่วง 6 เดือนแรกของปี 2568 ธุรกิจครอบครัวเข้าระดมทุนผ่านกิจกรรม IPO 4 บริษัทจากทั้งหมด 5 บริษัทที่ทำ IPO หรือกล่าวได้ว่า 80.0% ของจำนวนบริษัทที่ระดมทุนผ่านกิจกรรม IPO ทั้งหมด ซึ่งมูลค่าระดมทุนรวม 730 ล้านบาท คิดเป็น 63.5% ของมูลค่า IPO ทั้งหมด

ตลอดช่วงเวลาที่ทำการศึกษา คือ ในช่วงปี 2558 - มิถุนายน 2568 มีธุรกิจครอบครัวเข้าระดมทุนผ่านกิจกรรม IPO รวม 268 บริษัท จากทั้งหมด 319 บริษัท หรือคิดเป็น 84.0% ของจำนวนบริษัทที่ระดมทุนผ่านกิจกรรม IPO ทั้งหมด โดยมีมูลค่าระดมทุนรวมสูงกว่า 483,920 ล้านบาท หรือคิดเป็น 77.1% ของมูลค่า IPO ทั้งหมด ซึ่งมีทิศทางเดียวกับมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด (Market Cap) ณ วันซื้อขายวันแรกที่มีมูลค่ารวม 2.25 ล้านล้านบาท หรือคิดเป็น 74.7% ของ Market Cap รวมของบริษัทที่ IPO ทั้งหมดในช่วงเวลาดังกล่าว

⁸ มูลค่าระดมทุน คำนวณจาก หุ้นสามัญเพิ่มทุนใหม่ที่เสนอขายต่อประชาชนทั่วไป และการเสนอขายตามโครงการ ESOP

⁹ มูลค่าหลักทรัพย์ คำนวณจาก จำนวนหลักทรัพย์จดทะเบียนกับตลาดหลักทรัพย์ และราคาเสนอขายต่อประชาชนครั้งแรก (IPO)

ในช่วงปี 2558 - 2567 บริษัทจดทะเบียนที่จัดเป็นธุรกิจครอบครัวระดมทุนในตลาดรอง 108 บริษัท รวม 410 ครั้ง ด้วยมูลค่าระดมทุนรวม 351,131 ล้านบาท

นอกจากบริษัทจดทะเบียนที่จัดเป็นธุรกิจครอบครัวจะระดมทุนผ่านกิจกรรม IPO แล้ว บริษัทจดทะเบียนที่จัดเป็นธุรกิจครอบครัวที่เข้าจดทะเบียนซื้อขายในตลาดหุ้นไทยในช่วงปี 2558 - 2567 มีการระดมทุนในตลาดหุ้นผ่านตลาดรอง (Secondary offering)¹⁰ โดย 108 บริษัท (จากทั้งหมด 264 บริษัท) ระดมทุนในตลาดรอง 410 ครั้ง ด้วยมูลค่าระดมทุนรวม 351,131 ล้านบาท (ภาพที่ 3)

ภาพที่ 3 มูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดรอง (Secondary offering) ในช่วงปี 2558 - 2567 ของบริษัทจดทะเบียนที่จัดเป็นธุรกิจครอบครัวที่ระดมทุนผ่านกิจกรรม IPO และเข้าซื้อขายในตลาดหุ้นไทย ในช่วงปี 2558 - 2567 (หน่วย: ล้านบาท)

ที่มา: SET Research ฝ่ายวิจัย ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

นอกจากนี้จากการศึกษายังพบว่า 64 บริษัทที่เป็นบริษัทจดทะเบียนที่จัดเป็นที่ป็นธุรกิจครอบครัวได้ระดมทุนในตลาดรองในช่วง 2 - 3 ปีแรกที่จดทะเบียนซื้อขายในตลาดหุ้นไทย

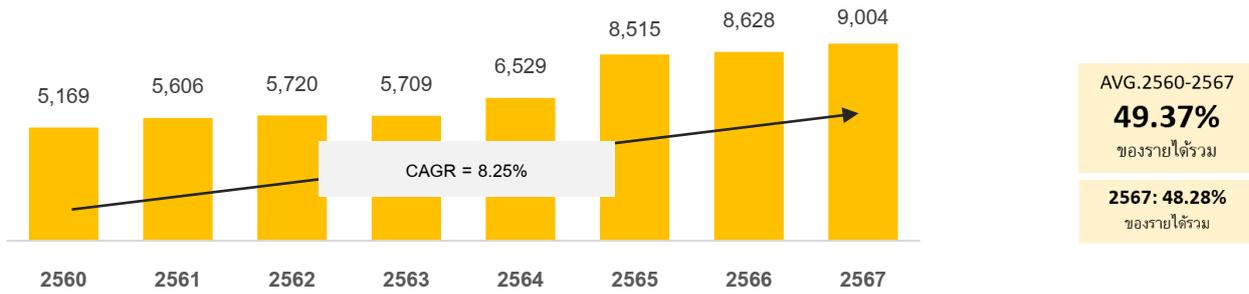

บริษัทจดทะเบียนที่จัดเป็นธุรกิจครอบครัวมีบทบาทสำคัญต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ โดย ในปี 2567 บริษัทกลุ่มนี้มีรายได้รวมสูงถึง 9 ล้านล้านบาท หรือคิดเป็น 48.5% ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ขณะที่การเติบโตของกำไรสุทธิอยู่ในระดับสูงกว่าการเติบโตของ GDP ของประเทศ

เมื่อพิจารณาศักยภาพของการเติบโตของบริษัทจดทะเบียนที่จัดเป็นธุรกิจครอบครัว จากรายได้รวมในช่วงปี 2560 - 2567 (ภาพที่ 4) พบว่า รายได้รวมของบริษัทจดทะเบียนกลุ่มนี้มีอัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปีสูงถึง 8.25% โดยจากผลประกอบการล่าสุด ปี 2567 ของ 642 บริษัทจดทะเบียนที่จัดเป็นธุรกิจครอบครัว มีรายได้รวมสูงถึง 9 ล้านล้านบาท คิดเป็น 48.28% ของรายได้รวมของบริษัทจดทะเบียนรวมทั้งตลาด หรือเติบโตเฉลี่ยต่อปี 49.37% ในช่วงปี 2560 - 2567

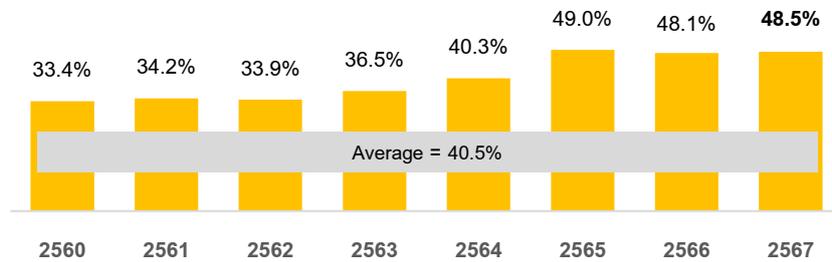
¹⁰ การระดมทุนในตลาดรอง เป็นการระดมทุนผ่านกิจกรรม 1) การออกหุ้นเพิ่มทุนเพื่อเสนอขายต่อประชาชนเป็นการทั่วไป (Public Offering: PO) 2) การออกหุ้นเพิ่มทุนเพื่อเสนอขายต่อบุคคลในวงจำกัด (Private Placement: PP) 3) การออกหุ้นเพิ่มทุนเพื่อเสนอขายต่อผู้ถือหุ้นเดิม (Right Offering: RO) 4) การเสนอขายใบสำคัญแสดงสิทธิ์ และ 5) การระดมทุนจากการแปลงสภาพ

ภาพที่ 4 รายได้รวม (Total Revenue) ของบริษัทจดทะเบียนที่เป็นธุรกิจครอบครัว ในช่วงปี 2560 - 2567
(หน่วย: พันล้านบาท)

ที่มา: SET Research ฝ่ายวิจัย ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

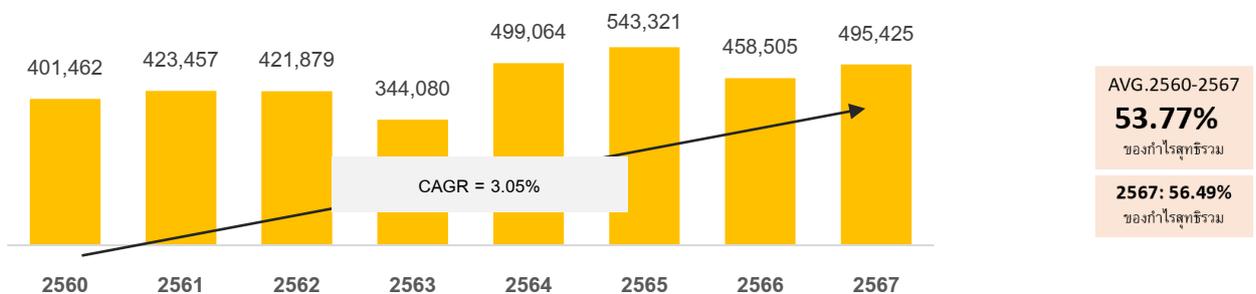
ภาพที่ 5 สัดส่วนของรายได้รวม (Total Revenue) ของบริษัทจดทะเบียนที่เป็นธุรกิจครอบครัว ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ในช่วงปี 2560 - 2567
(หน่วย: %)

ที่มา: SET Research ฝ่ายวิจัย ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

เมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วม (contribution) ของบริษัทจดทะเบียนที่จัดเป็นธุรกิจครอบครัวในตลาดหุ้นไทยต่อเศรษฐกิจไทย พบว่า ในปี 2567 รายได้รวมของบริษัทจดทะเบียนจัดเป็นธุรกิจครอบครัวในตลาดหุ้นไทย คิดเป็น 48.5% ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP)¹¹ หรือเฉลี่ย 40.5% ในช่วงปี 2560 - 2567 (ภาพที่ 5) อาจกล่าวได้ว่า ธุรกิจครอบครัวมีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ดังนั้น ควรส่งเสริมสามารถระดมทุนเป็นวงกว้างเพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน

ภาพที่ 6 กำไรสุทธิรวม (Net Profit) ของบริษัทจดทะเบียนที่เป็นธุรกิจครอบครัว สำหรับปี 2560 - 2567
(หน่วย: ล้านบาท)

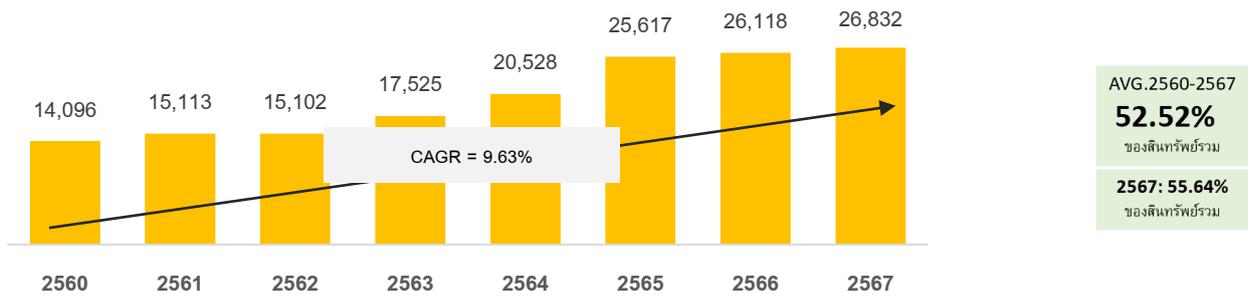

ที่มา: SET Research ฝ่ายวิจัย ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

¹¹ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product at Current Market Prices) ในตารางสถิติ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ รายไตรมาส ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ใช้ข้อมูล ณ 28 สิงหาคม 2568

ภาพที่ 7 สินทรัพย์รวม (Total Assets) ของบริษัทจดทะเบียนที่เป็นธุรกิจครอบครัว สำหรับปี 2560 - 2567

(หน่วย: พันล้านบาท)

ที่มา: SET Research ฝ่ายวิจัย ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

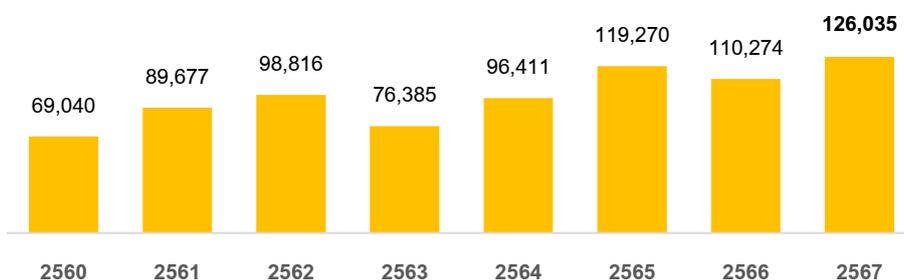
เมื่อพิจารณาการเติบโตของกำไรสุทธิและสินทรัพย์รวมของบริษัทจดทะเบียนที่จัดเป็นธุรกิจครอบครัวในช่วงเวลาเดียวกัน (ภาพที่ 6 และภาพที่ 7) พบว่า สินทรัพย์รวมของบริษัทจดทะเบียนที่จัดเป็นธุรกิจครอบครัวเติบโตสูงมาก เฉลี่ยปีละ 9.63% สะท้อนว่าการระดมทุนในตลาดหุ้นไทยมีส่วนช่วยให้ธุรกิจครอบครัวสามารถจัดหาเงินทุนเพื่อขยายกิจการในระยะยาว ขณะที่อัตราการเติบโตของกำไรสุทธิค่อนข้างต่ำเฉลี่ยปีละ 3.05% แต่สูงกว่าการเติบโตของ GDP ที่เติบโต (CAGR) เฉลี่ยปีละ 2.64%¹²

บริษัทจดทะเบียนที่เป็นธุรกิจครอบครัวมีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลให้แก่ภาครัฐตามการจัดเก็บจากกรมสรรพากร และมีส่วนช่วยในการจ้างงานในระบบเศรษฐกิจไทย

ปี 2567 บริษัทจดทะเบียนในตลาดหุ้นไทยที่จัดเป็นธุรกิจครอบครัวจำนวน 641 บริษัท จ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลรวมสูงกว่า 126,035 ล้านบาท คิดเป็น 37.92% ของภาษีเงินได้นิติบุคคลของบริษัทจดทะเบียนทั้งหมดในตลาดหุ้นไทยที่จ่ายให้ภาครัฐในปี 2567¹³ หรือ 16.35% ของภาษีเงินได้นิติบุคคลทั้งระบบที่กรมสรรพากรจัดเก็บในปี 2567 (ภาพที่ 8)

ภาพที่ 8 ภาษีเงินได้นิติบุคคล ปี 2560 - 2567 ของบริษัทจดทะเบียนที่เป็นธุรกิจครอบครัวที่จ่ายให้ภาครัฐ (หน่วย: ล้านบาท)

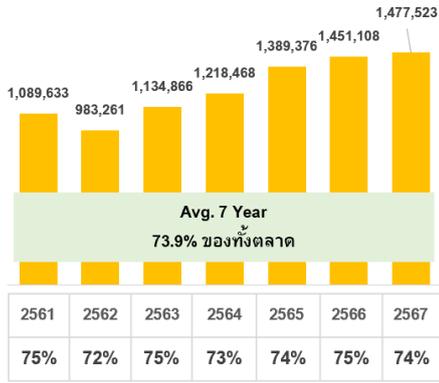
ที่มา: SET Research ฝ่ายวิจัย ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

¹² คำนวณจากเม็ดเงินของ GDP จากปี 2560 ที่ GDP อยู่ที่ 15.49 ล้านล้านบาท และปี 2567 ที่อยู่ที่ 18.58 ล้านล้านบาท

¹³ ข้อมูลผลจัดเก็บภาษีอากรทั่วประเทศ ปี 2567 ที่จัดทำโดยกรมสรรพากร โดยในการศึกษานี้พิจารณาเฉพาะภาษีเงินได้นิติบุคคลทั้งหมดที่กรมสรรพากรจัดเก็บ ซึ่งมีมูลค่ารวม 771,092 ล้านบาท

ภาพที่ 9 จำนวนพนักงานของบริษัทจดทะเบียนที่เป็นธุรกิจรอบครัว

(หน่วย: คน)

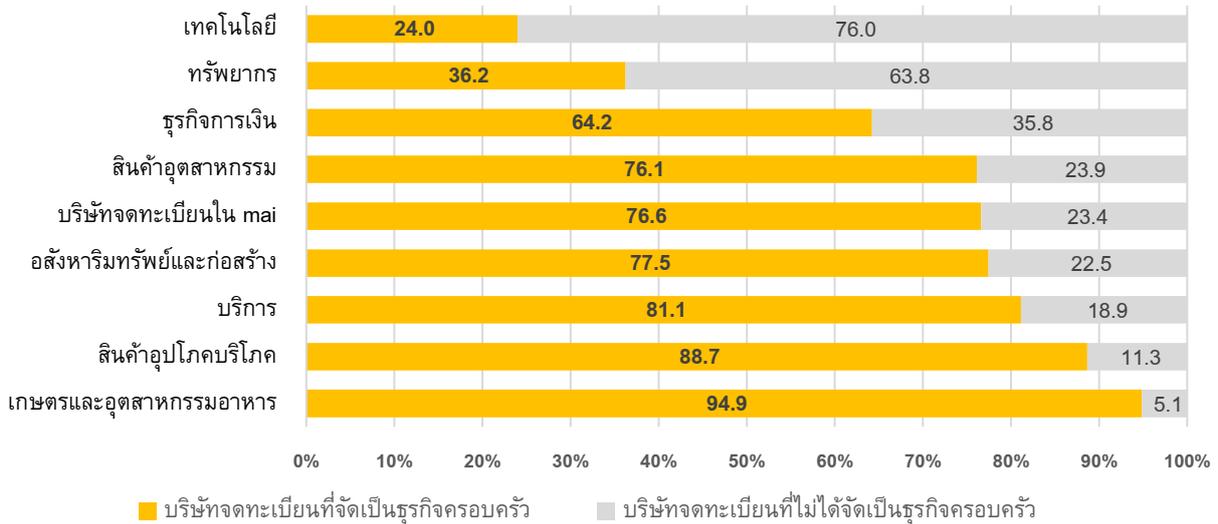
ตลาด / กลุ่มอุตสาหกรรม	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567
SET	1,050,360	949,303	1,100,439	1,176,466	1,336,706	1,394,839	1,418,050
บริการ	315,075	336,696	387,008	463,280	497,919	527,737	540,844
เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	277,620	146,648	264,322	261,552	317,055	360,522	367,247
อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	177,134	184,202	156,753	146,634	163,268	150,897	144,537
ธุรกิจการเงิน	89,934	93,304	88,880	89,159	130,543	134,884	140,727
สินค้าอุตสาหกรรม	72,527	72,032	84,700	97,366	103,994	103,921	101,748
สินค้าอุปโภคบริโภค	40,543	39,152	41,446	43,036	43,902	45,980	50,469
ทรัพยากร	27,182	29,111	31,025	32,015	37,869	40,765	43,013
เทคโนโลยี	50,345	48,158	46,305	43,424	42,156	30,133	29,465
mai	39,273	33,958	34,427	42,002	52,670	56,269	59,473
การจ้างงานรวม	1,089,633	983,261	1,134,866	1,218,468	1,389,376	1,451,108	1,477,523

% ต่อจำนวนพนักงานทั้งหมดของบริษัทจดทะเบียนในตลาด

ที่มา: SET Research ฝ่ายวิจัย ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

นอกจากนี้ บริษัทจดทะเบียนที่จัดเป็นธุรกิจรอบครัวมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศผ่านการจ้างงาน (ภาพที่ 9) โดยในปี 2567 บริษัทจดทะเบียนที่จัดเป็นธุรกิจรอบครัว จำนวน 642 บริษัท มีจำนวนพนักงานรวม 1.48 ล้านคน¹⁴ เพิ่มขึ้น 1.8% จากปี 2566 ซึ่งจำนวนพนักงานของบริษัทจดทะเบียนที่จัดเป็นธุรกิจรอบครัวันนี้ คิดเป็น 9.3% ของจำนวนพนักงานที่เป็นลูกจ้างภาคเอกชนทั้งหมดในปี 2567¹⁵

ภาพที่ 10 สัดส่วนของจำนวนพนักงานของบริษัทจดทะเบียนที่เป็นธุรกิจรอบครัว ต่อ จำนวนพนักงานทั้งหมดของ บจ. ข้อมูล ณ สิ้นปี 2567 จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม (หน่วย: %)

¹⁴ ข้อมูลจำนวนพนักงาน ปี 2561 - 2566 ใช้ฐานข้อมูลจำนวนพนักงานที่จัดทำโดยฝ่ายวิจัย ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่รวบรวมจำนวนพนักงานของบริษัทจดทะเบียนแต่ละบริษัทตามที่เปิดเผยในรูปแบบฟอร์ม 56-1, รายงานประจำปี และแบบฟอร์ม 56-1 One Report ขณะที่ข้อมูลจำนวนพนักงาน ปี 2567 ใช้ข้อมูลที่บริษัทจดทะเบียนเปิดเผยใน 56-1 One Report Structure Data จาก SETSMART (ข้อมูล ณ 19 พฤษภาคม 2568)

¹⁵ จำนวนพนักงานที่เป็นลูกจ้างภาคเอกชนจากฐานข้อมูล "จำนวนผู้มีงานทำ จำแนกตามสถานภาพทำงาน" จากเว็บไซต์ของธนาคารแห่งประเทศไทย (https://app.bot.or.th/BTWS_STAT/statistics/BOTWEBSTAT.aspx?reportID=627&language=th) โดยจำนวนพนักงานที่เป็นลูกจ้างภาคเอกชนทั้งหมดในปี 2567 ที่มีจำนวน 15.90 ล้านคน

เมื่อพิจารณาการจ้างงานรายกลุ่มอุตสาหกรรม พบว่า จำนวนพนักงานของบริษัทจดทะเบียนที่จัดเป็นธุรกิจครอบครัวมีสัดส่วนค่อนข้างสูงเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนพนักงานทั้งหมดในกลุ่มอุตสาหกรรมนั้น (ภาพที่ 10) โดยเฉพาะในกลุ่มเกษตรและอาหาร กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค และกลุ่มบริการ ที่มีการจ้างพนักงานในสัดส่วนที่มากกว่า 80% ของจำนวนพนักงานทั้งหมดในกลุ่มอุตสาหกรรมนั้นๆ

โดยสรุปอาจกล่าวได้ว่า บริษัทจดทะเบียนที่จัดเป็นธุรกิจครอบครัวใช้กลไกตลาดทุนเพื่อระดมทุนขยายกิจการ ทั้งผ่านกิจกรรม IPO และระดมทุนเพิ่มเติมในตลาดรอง และมีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจไทยในฐานะผู้จ่ายภาษีและผู้จ้างงาน ดังนั้นภาครัฐควรสนับสนุนให้ธุรกิจครอบครัวสามารถแข่งขันและเติบโตอย่างยั่งยืน เพื่อเสริมสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจในอนาคต
